

ressò mont-rogenic

EL MESTRE MONT-ROGENC ANTONI BENAIGES I NOGUÉS FOU ASSASSINAT A BRIVIESCA (BURGOS) EL 19 DE JULIOL DE 1936

Miquel Anguera “Beatet”

08-12-2024

Al vespre del passat divendres 8 de novembre, a l'Església Vella, fou presentat el molt didàctic i preciós llibre “El mestre Antoni” a càrrec de les seves autores, les mont-rogenques Judit Robert (text) i Cristina Rom (il·lustració) que, com tots sabreu, versa sobre la història del mestre mont-rogenic Antoni Benaiges i Nogués, de cal Reverter, assassinat pels falangistes a Briviesca (Burgos) el 19 de juliol de 1936. A la penúltima pàgina de dit llibre, a l'epíleg, s'hi diu que en una carta adreçada a l'escola de Vilanova i la Geltrú es confirma que fou assassinat el 25 de juliol de 1936 i enterrat a Montes de Oca, a la fossa de la Pedraja, província de Burgos, que es van inhumar els cadàvers de dita fossa però que, dissortadament, les restes del mestre encara no han estat identificades.



Havent llegit el llibre (i l'epíleg) voldria posar en relleu el per què afirmem que el mestre Benaiges fou assassinat el 19 de juliol i no pas el 25. En aquests darrers anys s'ha anat afirmant i dibuixant un relat, fins i tot ho posa al faristol del davant de la casa que fou del mestre al carrer Major (posat per l'Ajuntament de Mont-roig), però sense esmentar d'on han tret aquesta informació. Obviament, ja no hi ha ningú que fos testimoni de la mort del mestre Benaiges i ho pogués aclarir.

Anem, doncs, a adjuntar les diferents informacions que donen testimoni d'alguns descendents que sí que confirmen que el mestre fou assassinat el dia 19 de juliol, diumenge.

El nostre mestre Benaiges fou un màrtir que morí per les seves idees, que defensà fins al final, i per la intolerància d'unes persones (?) que mai van acceptar, ni accepten, que hi hagi divergència, discrepància i diversitat en els altres que no pensen com ells. Poc importa si morí el 19 o el 25, però els seus assassins *ja li tenien jurada* i quina millor ocasió que el cop d'estat del juliol de 1936.

Que morí el 19 i no el 25 de juliol de 1936 ho diu:

La “Asociación Escuela Benaiges” de Bañuelos de Bureba, al seu web hi diu: “ Nació en Montroig del Camp (Tarragona) el 26-6-1903 y le asesinaron en Briviesca (Burgos) el 19-7-1936”.

La documentació de José Antonio Abella, que fou president de la dita associació, en el seu llibre “Aquel mar que nunca vimos”, diu que Antoni Benaiges Nogués el varen assassinar el 19 de juliol i que deu estar enterrat a les afores de Briviesca, a la Bureba.

Rafael Martínez Martínez, amic de Benaiges, va deixar escrit: “El día siguiente, 20 de julio... llamaron a mi padre (Rafael Martínez Moro)... y él nos contó... como la tarde del... domingo 19 de julio... le habían detenido por la mañana, le dieron una terrible paliza que sangraba por todos los sitios y que por la noche se lo llevaron y nunca más se supo de él... Se supone que lo asesinaron en la Machacadora, un paraje que hay a la entrada de la carretera de Santa Casilda (*a les afores de Briviesca*)...”.

Al web de la “Real Academia de la Historia” hi posa que va morir a Briviesca el 19-VII-1936.

La làpida que es posà al cementiri de Bañuelos en el seu homenatge del dia 18-07-2021. Hi diu: “Bureba, 19-7-1936”.



A uns 27 km al sud de Bañuelos de Bureba i a 36 de Briviesca hi ha la Fossa de La Pedraja. Anant de Logroño a Burgos, per la N-120, a uns quaranta quilòmetres abans d'arribar a Burgos, hi ha el poble de Villafranca Montes de Oca. Una mica més enllà hi ha el “Alto de La Pedraja”. A l'estiu del 2010 s'hi van començar a fer exhumacions. Hi havia la possibilitat que Benaiges estigués en aquella fossa.

Semblava difícil que havent estat assassinat el 19 de juliol el cos del mestre estigués a La Pedraja. Aquelles fosses es varen fer dies després; sembla que es van iniciar cap al 25 de juliol. Costa de creure que, morís quan morís, el portessin a enterrar a La Pedraja a 36 quilòmetres de Briviesca, on sabem que va morir (sense carretera, només amb horribles camins de carro).

A més, no s'ha trobat el cos de Benaiges. Sabem, certament, que Antoni Benaiges no el van veure més després del 19 de juliol. Em sembla que, llegit el que hem llegit, amb el seu testimoniatge, i veient qui ho diu, podem assegurar que el mestre mont-rogenic Antoni Benaiges, màrtir, morí el 19 de juliol de 1936.